

4.6

Fiskebestander det fiskes på

Den viktigste effekten av fiskeriene er i dag den tilsiktede beskatningen på de kommersielle fiskebestandene som medfører endring av bestandsstørrelsen. I tillegg bidrar dette til endringer i størrelses- og alderssammensetning, genetiske egenskaper og dødelighet i bestandene. De viktigste fiskeslagene som høstes i området er torsk, hyse, sei, blåkveite, sild og lodde. Indikatorene som rapporteres her er først og fremst torsk og lodde, som begge beskattes gjennom egne fiskerier. I tillegg rapporteres det for fiskearter under gjenoppbygging: blåkveite, vanlig uer og snabeluer, som hovedsakelig høstes som bifangst.

4.6.1 Gytebestand hos torsk

Institusjoner

Havforskningsinstituttet, PINRO og ICES

Forfattere

Asgeir Aglen

Datagrunnlag

Måleserier vedlikeholdt av Havforskningsinstituttet og PINRO

Referanser til data

Ingen

Type indikator

Tilstandsindikator og menneskelig påvirkning (fiskeri)

Referanseverdi

Føre-var-gytebestanden

Tiltaksgrense

Beregnet gytebestand er mindre enn føre-var-gytebestanden

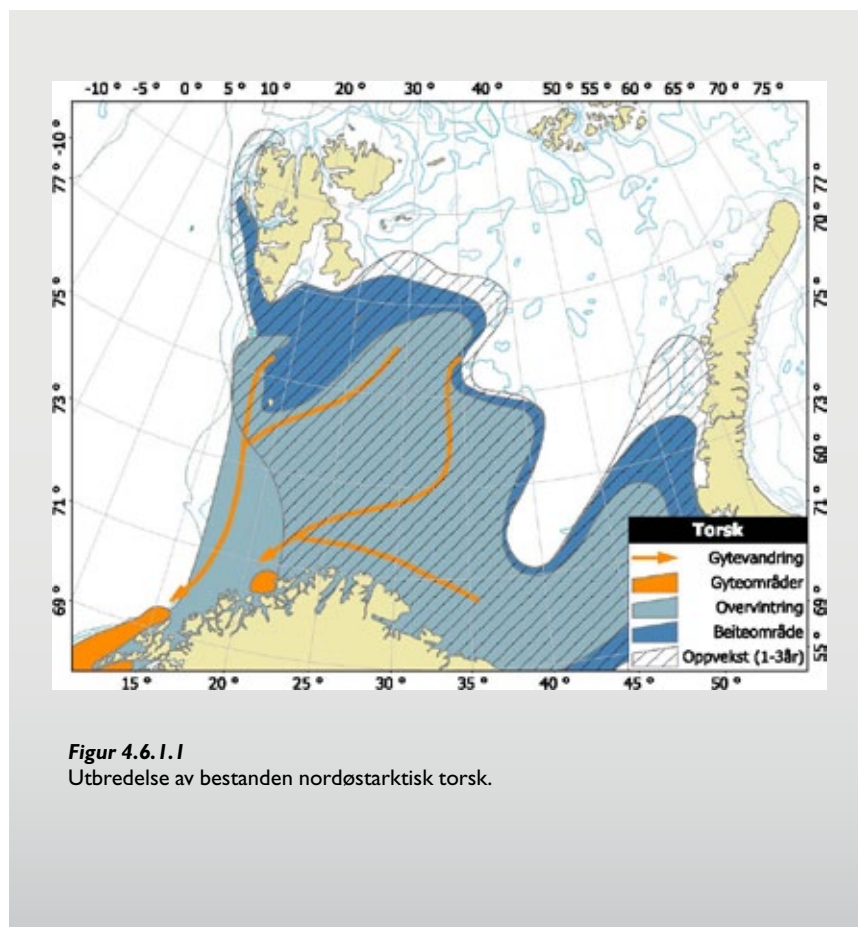
SVO-relevans

Lofoten – Tromsøflaket – Kystnært

Torsk er en viktig predator i Barentshavet (Figur 4.6.1.1). Den voksne torsken spiser mye småfisk av mange arter, hvorav lodde er den viktigste. Nordøstarktisk torsk er ved siden av norsk vårgytende sild den bestanden som gjennom århundrer har hatt størst betydning for norske fiskerier.

Både totalbestanden og gytebestanden (Figur 4.6.1.2) er nå voksende og er over langtidsgjennomsnittet (1946–2008). Gytebestanden av nordøstarktisk torsk i 2010 er beregnet til 1 350 000 tonn. Dette er over den tiltaksgrensen som er fastsatt av forvaltningen.

Avtalt kvote for 2010 er 620 000 tonn, basert på en revidert fangstregel, mens rådet fra ICES var på 577 500 tonn, i henhold til den tidligere etablerte fangstregel. Avtalt kvote for 2009 var 525 000 tonn. Kvoten for 2008 var 430 000 tonn. Total internasjonal fangst i 2008 var 464 000

Figur 4.6.1.1

Utbredelse av bestanden nordøstarktisk torsk.

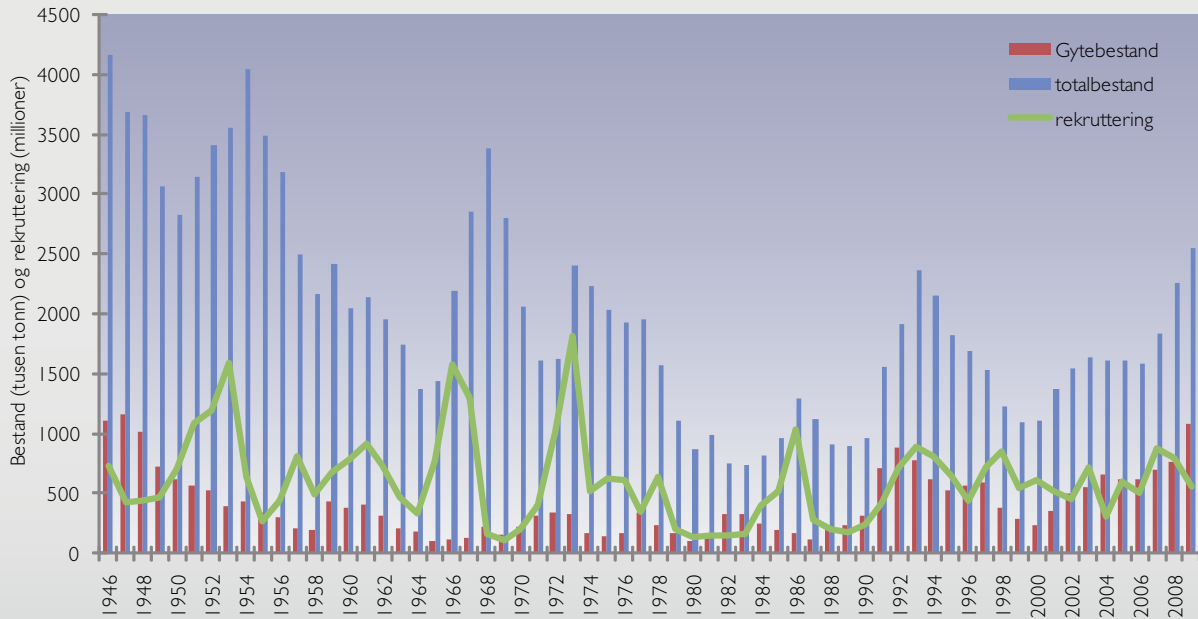
tonn, basert på den norske beregningen av urapportert fiske på 15 000 tonn. Det norske fisket var 197 000 tonn i 2008. Andre fangstnasjoner i rangert rekkefølge: Russland, Færøyene, Spania, Storbritannia, Island, Grønland, Tyskland, Portugal, Frankrike, Polen, Hviterussland og Irland. Om lag 70 % av årsfangsten tas med bunntrål. Resten fanges med garn, line, snurrevad og juksa. Fisket i 2008 anses for å være bærekraftig. Det urapporterte fisket ble betydelig redusert fra 2006 til 2008, og det er et prioritert mål å få helt slutt på det.

Teknisk vurdering

Indikatoren fungerer

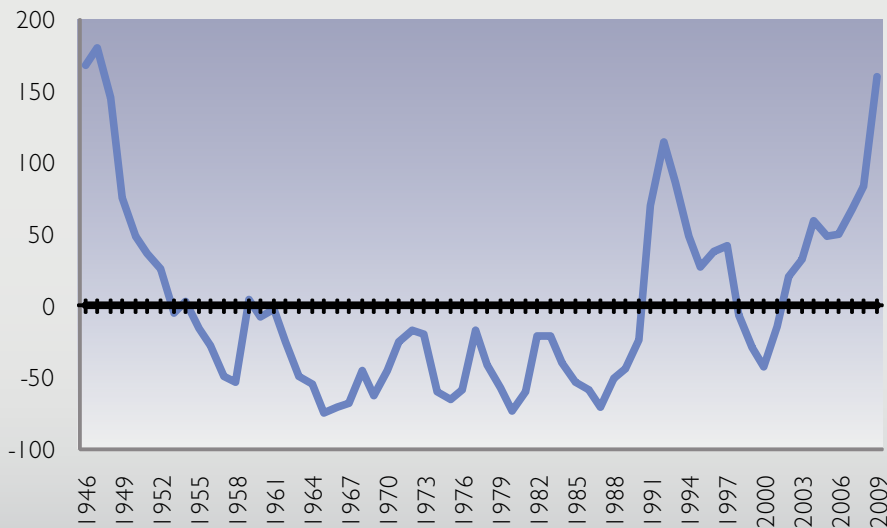
Økosystemvurdering

Denne indikatoren påvirker eller påvirkes i særlig grad av følgende andre indikatorer: 4.5.1 Ungsild og 4.6.2 Lodde, samt til en mindre grad fiskeri. Torsk er en viktig predator i Barentshavet (Figur 4.6.1.1). Den voksne torsken spiser mye småfisk av mange arter, hvorav lodde er den viktigste. Nordøstarktisk torsk er ved siden av norsk vårgytende sild den bestanden som gjennom århundrer har hatt størst betydning for norske fiskerier.

Figur 4.6.1.2

Nordøstarktisk torsk. Gytebestand (røde søyler), totalbestand (blå søyler) og rekruttering (kurve). Det er størrelsen på totalbestanden som sier mest om fangstgrunnlaget. Gytebestanden er viktig for å sikre god rekruttering.

Figur 4.6.1.3

Nordøstarktisk torsk. Anomalier (%) for årlige verdier av gytebiomasse. Dette er årlige avvik i forhold til langtidsgjennomsnittet.

4.6.2 Gytebestand hos lodde

Institusjoner

Havforskningsinstituttet og PINRO

Forfattere

Sigurd Tjelmeland

Datagrunnlag

Måleserier vedlikeholdt av Havforskningsinstituttet og PINRO

Referanser til data

Gjøsaeter, H, Bogstad, B and S.Tjelmeland. 2009. Thematic Issue No. 2. Marine Biology Research 5 (1).

Type indikator

Tilstandsindikator og menneskelig påvirkning (fiskeri)

Referanseverdi

Føre var-gytebestanden

Tiltaksgrense

Beregnet gytebestand er mindre enn føre-var-gytebestanden

SVO-relevans

Kystnært – Iskanten – Polarfronten – Svalbard

Barentshavslodda gyter langs den nordlige kysten av Norge og ernærer seg som unge og voksne i de produktive områdene i det nordlige Barentshavet, helt opp til iskanten. Gytingen foregår på bunnen i grunne, kystnære områder, og etter klekkingen transporteres larvene inn i det

sentrale Barentshavet. Både de tidlige og voksne stadiene av lodde er viktig næring for fisk, sjøfugl og sjøpattedyr, og lodda er en nøkkelart i Barentshavet. Lodda er fordelt sentralt og nord i Barentshavet under beiteperioden sommer/høst.

Det har vært tre bestandssammenbrudd siden 1983 knyttet til sterke årsklasser av sild i Barentshavet (Figur 4.6.2.1). Rekrutteringen sviktet sist gang fra 2001, da bestanden fortsatt var stor. Det har ikke vært kommersielt fiske fra 2003 til og med 2008. Det ble påvist en oppgang i 2007, og loddebestanden i Barentshavet fortsatte å